

Orijinal Kaynak: Coates, Simon. (1999). "[Scissors or Sword? The Symbolism of a Medieval Haircut](#)", *History Today*.

Atıf Şekli: Coates, Simon. (2021, Mayıs 08). "Makas mı Kılıç mı? Ortaçağ Saç Kesiminde Sembolizm", Çev. Cemal C. Tarımcıoğlu, *Sosyal Bilimler*, Link: sosyalbilimler.org/ortacag-sac-kesimi

Makas mı Kılıç mı? Ortaçağ Saç Kesiminde Sembolizm

Simon Coates

Türkçesi: Cemal C. Tarımcıoğlu

Merovenj hükümdarı Clovis'in dul eşi Kraliçe Clotild, altıncı yüzyılda Paris'te ikâmet ederken oğulları Lothar ve Childebert'in düzenlediği komploya istemsizce dahil oldu. Lothar ve Childebert, annelerinin torunlarını (ağabeyleri Chlodomer'in çocukları) himayesine almasını kiskanıyorlardı. Childebert, kendisinin ve erkek kardeşinin genç prenslerin taç giyme törenini planlayacakları söylentisini yaydı ve Clotild'e bu mealde bir mesaj gönderdi. Oğlanlar amcalarına gönderildiklerinde tutuklandılar ve evlerinden koparıldılar. Lothar ve Childebert daha sonra yardımcıları Arcadius'u bir elinde makas, diğerinde kılıçla Kraliçe'ye gönderdiler.

Arcadius, Kraliçeye bir ultimatoma teklif etti. Torunlarının kısa saçlarıyla yaşamasını mı isterdi, yoksa onların öldürülmesini mi tercih ederdi? Üzüntüden kendini kaybeden Clotild, tahta çıkamayacaklarsa onları kısa saçlı görmektense ölmelerini tercih edeceğini bildirdi. Makası reddederek kılıcı seçti. Tourslu Gregory (ö. 594) tarafından aktarılan bu hikâyenin akıbeti, ölüm veya kısa saçlı olma onursuzluğu arasındaki bir seçimi gözler önüne sermektedir. Üçüncü bir torun olan Chlodovald iyi korunuyordu ve amcalarından kaçtı. Kardeşlerinin kaderinden kurtulmak için saçlarını kendi elleriyle kısa kesti ve rahip oldu. Gönüllü olarak tepe tıraşı yapmak, zorla saç kesimindeki alçaklığı barındırmıyordu.

Bu hikâye, bir yirminci yüzyıl okuyucusuna tuhaf gelir. Bir kraliçe neden torunlarının saçlarını kestirmek yerine onları öldürmeyi seçsin? Ancak Merovenj Fransası'nın dünyasında bu hikâye güçlü bir yankılanmaya sahipti ve saç çok önemliydi. Roma Galyası'nın kalıntıları üzerine kendini kabul ettiren Merovenj kralları, *Reges criniti*, yani uzun saçlı krallar olarak biliniyorlardı. Uzun saçları, onlar için yalnızca aristokratik mevkilerini değil ayrıca kral olarak konumlarını sembolize ediyordu. Kutsal bir konumu olduğuna ve büyümlü özellikler içerdiğine inanılıyordu. Bizanslı şair ve tarihçi Agathias (532-582) şunları yazmıştır:

Frenk krallarının saçlarının kesilmemesi bir kuraldır. Gerçekten de saçları çocukluktan itibaren asla kesilmez ve omuzlarından sarkar... Tebaalarının saçları her taraftan kestirilir ve daha fazla uzamalarına izin verilmez.

Lothar ve Childebert tarafından sunulan ultiatom, Merovenj siyasetinin doğrudan kalbine vurulan bir darbeydi. Fiilen söyledikleri şey, “Krallara layık olmayan bir şekilde yaşamak mı yoksa ölmek mi istiyorsunuz?” idi. Yeğenlerinin hükmetme haklarını tehlikeye atmaya kararlı oldukları için makası güçlü bir sembolik silah olarak kullandılar. Altıncı yüzyıl Galyası’nda saç kesimi siyasi baskı ve sosyal dışlanma anlamına geliyordu. Bir kralın uzun saçlarını kestiyerseniz krallık iddiasını da ortadan kaldırmış oluyordunuz.

Uzun saçlı kralların ölüm ilanları, 751’de onların yerini alan Karolenjlerin aile tarihine kaydedilmiştir. Karolenj hanedanının en meşhur kralı olan Şarlman’ın biyografi yazarı Einhard’a göre daha sonraki Merovenjler, *rois fainiants*, iktidarları Saray Kethüdası şeklinde fiilen Karolenj hanedanına geçen yozlaşmış ve hiçbir şey yapmayan krallardılar. Son Merovenj III. Childeric, yalnızca ismen ve saçıyla kraldı, öküzlerin çektiği bir arabada krallığını dolaşma noktasındaydı. Makaslar yine ortaya çıktı. Karolenjlar, papanın desteğiyle, Childeric’in saçını kestiler ve onu bir manastıra hapsedtiler. Ayrıca saçın kutsallığını önemli ölçüde kaldırdılar. Şarlman’ın unvanı ve hükmetme hakkı, saçıyla değil, taç giyme töreni ve papanın eliyle mesh edilmesine göre belirlendi. Onu kral yapan, kutsal saç değil kutsal yağ oldu.

Dahası Karolenjlar, zorla tepe tıraşı ritüeline maruz kalmamış bir azizin torunları olmakla övünüyorlardı. Yüksek rütbeli bir Frank soylusu olan Pippin’in kızı Gertrude, ailenin çıkarı için baş göz edilecekti. Ancak Pippin, iradesini uygulayamadan ve planını gerçekleştiremeden öldü ve Gertrude annesi Itta’nın sorumluluğunda kaldı. Amandus adında kutsal bir adamın desteğini alan anne ve kızı Nivelles’de bir manastır kurmaya karar verdiler ve Gertrude’nin annesi “ruhları kirletenler kızını zorla dünyevi haram zevklere geri sürüklemesin diye demir makası alıp kızının saçını taç şeklinde kesti.” Gertrude, Saray Kethüdası Charles Martel’in büyük halasıydı ve Karolenj hanesinin koruyucu azizi oldu. Uzun saçlı krallar, dazlak rahibe kültürünü geliştiren bir aile tarafından alaşağı edildiler. Zorla tepe tıraşı utanç verici olarak algılanırken, bir yemin gereğince saç kesimi saygıdeğer bir şey olarak kabul edilebiliyordu.

Saç, vücudun kolayca değiştirilebilen parçası olduğu için bu tür sembolik anlamlar taşıyabiliyordu: boyanabilir, şekillendirilebilir, gevşetilebilir, bağlanabilir veya kesilebilir. Dahası, vücudun en etkileyici kısmı olan yüzü çevrelediği için, üzerinde yapılan herhangi bir değişiklik doğası gereği görünür ve fark edildir. Anlamı, işlevi ve uygulaması hakkında kurallar koyulduktan sonra, yerel topluluklarda anlaşılma şekline bağlı olarak belirli bir salınım kazandı. Bu anlamlar, elbette ki tümüyle belirli bir bağlama oturtulmuştu. Başının tıraş edilmesini bekleyen bir keşiş, bir makasın varlığını dünyevi dünyayı geride bırakıp Tanrı’nın hizmetkârı olma yeminini yerine getirdiğine dair bir işaret olarak görüyordu.

Keşişin hizmetinden emin olduğu sürece bunun paniğe yol açma olasılığı düşüktür. Ancak bu durum, bir Merovenj kralına çok farklı görünecektir.

Uzun saç ile soyluluk arasında kadim bir ilişki vardı ve Merovenj Galya'sı dışındaki toplumlarda da mevcuttu. Söz gelimi İrlanda'da kırılmış saç, uşaklığın veya köleliğin işaretiydi. Tacitus, erken dönem Germen toplumunda uzun saçın önemine dikkat çekerek, bunun özgür insanların simgesi olduğu yorumunu yapmıştı. Saç rengi de sosyal açıdan önemliydi. İrlanda destanı *Tain bo Cuailnge*'de Kral Conchobar'ın kraliyetle ilişkilendirilen altın rengi saçları vardır; kahverengi ve siyah saçlar da şeflere ve kahramanlara atfedilir. Uzun saçın bir savaşçı sınıfı ile ilişkilendirilmesi, Yargıçlar 16:17'deki Samson'un hikâyesinde sağlam bir İncil onayına sahipti. Uzun saç, gücü ve erkekliği ifade ediyordu. Ayrıca kadınlarda doğurganlığı temsil ediyordu. Uzun saç, savaşçı bir aristokrasinin sosyal işaretinin bir parçası olduğu için yasalarla korunuyordu. Alamanlar, Frizyalılar, Lombardlar ve Anglo-Saksonların yasalarına göre saç kesimi cezaya yol açıyordu. Kral Alfred Kanunlarına göre, bir erkeğin sakalını kesen biri 20 şilin tazminat ödemek zorundaydı ve Frederick Barbarossa'nın 1152 tarihli *Landfried* adlı eserinde, bir adamı sakalından tutmak veya saçından ya da sakalından kıl kopartmak yasaktı. Frenklere ait *Pactus Legis Salicae*'de, bir *puer crinitus*un (uzun saçlı çocuk) saçları ebeveynlerinin rızası olmadan kesilirse kırk beş şilin gibi ağır bir ceza ödeniyordu. Burgundyalılar arasında da özgür bir kadının saçını kesmek ağır para cezalarına sebep oluyordu.

Sakallar, erkekleri çocuklardan ayıran bir erkeklik işareti olarak kabul ediliyordu. Anglo-Norman tarihçi Orderic Vitalis'e göre Fatih William, henüz sadece bir çocukken düklüğün savunmasından sorumlu tutulduğu duruma atıfta bulunarak Normandiya'yı "henüz sakalı çıkmamışken" savunmak zorunda kaldığından şikâyet etmiştir. Saç bakımının özellikle eski bir işlevi, etnik kökeni ifade etme biçimiydi ve bu nedenle farklı etnik grupları ayırt etmek için kullanılabilirdi. Tacitus, Suevilerin kendilerine özgü, düğümlü saçlarıyla karakterize edildiklerini düşünüyordu. Lombardlar ve Frizyalılar gibi diğer gruplar, sakal veya saç tarzlarına göre adlandırılıyorlardı. Söz gelimi Bizanslılar, Avarların "çok uzun saçlarını bantlarla bağlayarak örgülü şekilde arkaya attıklarına" dikkat çekiyorlardı. Altıncı yüzyılda yaşamış İspanyol kilise adamı, kısa bir klasik kültür ansiklopedisi olan *Etymologiae*'nin yazarı Sevilla Isidore ve Lombard tarihçisi Paul the Deacon, Lombard adını Almanca Langbarte yani uzun sakaldan türetmişlerdir. Tourslu Gregory, 590'da Kraliçe Fredegund'un Bayeux bölgesindeki Saksonlar ordusuna bir Frank düküne saldırmasını, ancak saçlarını Breton tarzında kesip Breton kıyafetleri giyerek kendilerini Breton olarak gizlemelerini emrettiğini anlatmaktadır. Malmesburyli William, *Gesta Regum* adlı eserinde iki etnik grubun saç stilleri arasındaki farklılıklara atıfta bulunarak Norman Fethi sırasında Saksonları Normanlar'dan ayırmıştır. Harold, Normanların İngiltere'yi işgalinden hemen önce tüm Norman askerlerinin rahip olduklarını bildiren bazı casuslar gönderdi. Çünkü yüzlerinin tamamı iki dudakları da dahil olmak üzere tıraş edilmişti, oysa İngilizlerin üst dudakları kesilmemişti ve saçlarını upuzun bırakıyorlardı. William on ikinci yüzyılda yazıyordu ancak neredeyse tüm Norman

askerlerinin temiz traşlı olduğunu ve Anglosakson askerlerin uzun bıyıklı olduğunu gösteren Bayeux Goblen onu doğrulamıştır.

Sakal sahibi olma konusunda gördüğümüz gibi saç uygulaması da yaş kategorilerini belirlemek için de kullanılmekteydi. Erken ortaçağ Avrupası'ndaki en belirgin geçiş törenlerinden biri, bebeklikten çocukluğun ilk aşamasına geçişi belirtmek için yapılan saç kesimi ritüeliydi. *Barbato rika* olarak bilinen bu eski törenler, saçı kesen ile saçı kesilen arasında manevi bir bağ oluşturuyordu. Saray Kethüdası Charles Martel, 730'ların sonlarında oğlu Pippin'i saçını kesmesi ve böylelikle onun babası gibi olması için Lombard Kralı Liutprand'a gönderdi. Polonya'nın ilk Hıristiyan hükümdarı olan Miesko'nun soyuyla ilgili hikâyede de böyle etkin akrabalık bağı kurmanın önemi açıkça görülmektedir. Bir fiçı biranın mucizevi bir şekilde kendi kendini doldurduğu içkili bir ziyafet sırasında iki yabancı, Miesko'nun babası Semovith'in saçını bir tören havasında kesmiştir. Yabancıların Semovith'in hamileri olarak belirlenmesi, Semovith'in eski dükü kovup yerine kendisini atadığında yeni bir hanedanın temelini oluşturdu. Karolenjlerin ortaya çıkışında olduğu gibi saç, üzerine hanedan siyasetinin sonucunun inşa edilebileceği bir meseleydi. Saç kesimi aynı zamanda cinsel farklılığın da bir göstergesiydi. Aziz Pavlus'un Birinci Korintliler 11:4'teki sözlerine dayanarak uzun saç, bir kadın için halka açık yerlerde kapattığı sürece iftihar sebebi olarak görülürken, erkekler için en uygunu kısa saç kabul ediliyordu. Romalılar kısa saça değer veriyorlardı. Güç ve itibar sahibi bütün Romalı erkekler, saçlarını kısa kesiyorlardı. Bu, saçın kontrol altında olduğunun bir işaretiydi. Dördüncü yüzyıl imparatorları, sinekkaydı tıraşı gibi bir kamu imajı yarattılar. Uzun saç, saç yapımı ve yüz kılları, kadınlar ile barbarların özelliği olarak görülüyordu. Aristokratlar saç kesim biçimleri yüzünden birbirlerini fahişe gibi görünmekle suçluyorlardı. İmparator Dönme Julian (hüküm süresi 361-363) gözlemcileri, eski tanrıları eski konumuna geri getirme girişimlerinden ziyade sakalıyla şaşırttı. Nitekim Misopogon yani Sakal Düşmanını yazmıştır. Bu kitapta uzun sakalı ve dağınık saçlarıyla dalga geçen düzgün traşlı Antiochenes'i azarlar.

Roma İmparatorluğu'nun çöküşü ile Karolenj İmparatorluğu'nun ortaya çıkışı arasındaki döneme, yüz kıllarına ve sakallara karşı hoşgörülü ve gerçekten cesaret verici bir tutum hakimmiş gibi görünürken, Karolenj dönemi ve onu izleyen bin yıllık süre boyunca Avrupa dünyası, uzun saçlara karşı bir düşmanlık geliştirdi ve uzun saçı rezalet olarak tanımlayan bir sorun olarak kabul etti. Sekizinci yüzyılda Bede şöyle yazmıştı: "... erkek cinsiyetinin ve yaşının bir göstergesi olan sakal, geleneksel olarak erdem bir göstergesi olarak bırakılır." Bununla birlikte, 1094'ün Kül Çarşamba'sı, Canterbury Başpiskoposu Anselm, "saçlarını kız gibi uzatan" erkeklere kül veya kutsanma vermeyi reddetti. 1096'da Rouen'de bir kilise konseyi, "kimsenin saçını uzatmaması ve bir Hıristiyan gibi kestirmesi" hükmünü ilan etti.

Hem Malmesburyly William hem de Orderic Vitalis, William Rufus'un maiyetinin uzun saçlarını ahlaki bozulmayla ilişkilendirdi. Orderic şöyle yazdı:

Şimdi neredeyse tüm hemşerilerimiz deli gibiler ve ufak sakal bırakıyorlar; böyle bir işaretle kokuşmuş keçiler gibi ateşli şehvetten zevk aldıklarını açıkla ilan ediyorlar.

Normandiya'daki Carentan'da bulunan Seez Başpiskoposu, I. Henry'yi ve onun saray görevlilerini uzun saçları yüzünden azarladı, bir makas çıkarıp hemen oracıkta saçlarını kesti. Malmesburyli William, dalgalı saçları olan aristokratlara karşı özellikle azarlayıcıydı. Ona göre uzun saç eşcinselliğin ve çöküşün bir göstergesiydi. Erkekleri kadınlştırıyor ve cinsiyetler arasındaki farklılıkları bulanıklaştırıyordu. William, gür saçlarıyla övünen bir şövalyenin rüyasında kendi saç lüleleriyle boğulduğu ve ardından saç kesiminin gerekli olduğu haberini İngiltere'nin her yerine hızlıca yaydığı hakkında ahlaki bir hikâye anlatmıştır. William, uzun saçların temsil ettiği çöküş konusunda o kadar endişeliydi ki krallıklarını var güçleriyle savunması gereken erkekleri kadınlar gibi davranmaya sevk ettiği gerekçesiyle Norman Fethini suçladı.

Diğerlerinin uzun saçlardan hoşlanmamak için daha gerçekçi nedenleri vardı. Rochesterlı Piskopos Ernulf (1114-24), uzun sakallı erkeklerin bardaktan bir şeyler içerken kıllarının sık sık sıvıya girdiğine dikkat çekti. Manastır yazarlarının retoriği, uzun saç gençlikle, çöküşle ve sarayla özdeşleştirdi. Bununla birlikte uzun saça önceleri gösterilen hoşgörü ile saçın uzatılmasına karşı kademeli olarak artan hoşnutsuzluk arasında belirgin bir çizgi çekmek zordur. Söz gelimi 390 tarihli bir imparatorluk kararnamesi, kadınların saçlarını kesmesini yasakladı ve böyle bir kadının kiliseye girmesine izin veren bir piskoposu görevden almakla tehdit ederken, Agde Konseyi 506'da saçlarının uzamasına izin veren din adamlarının başdiyakoz tarafından kestirileceğini söyledi. Galya'da bir dizi manastır kuran altıncı yüzyıl İrlandalı keşiş Columbanus, sakallarını kesmeyi reddeden diyakozlar için ceza belirledi.

Saç uygulamasının özellikle cinsiyet farklılıklarının belirleyicisi olarak görüldüğü bir alan, ölülerin yasını tutma alanındadır. Duyguların gösterilmesini ve saç koparılmasını içeren halka açık yas ritüeli, genellikle bir kadın işi olarak görülüyordu. Bununla birlikte korkunç bir kâbus gördükten sonra ertesi sabah uzun tırnaklarını kestiren ve sonra saçının kesilmesini emrederek odasında kalan Merovenj kralı III. Dagobert'in (ö. 715) hikâyesinde görüldüğü üzere erkekler de bu tür işlemlerden muaf değildiler. Ancak Tacitus'a göre saçlarını çekerek veya cenazelerde sıradan bir manzara haline gelinceye kadar saçlarını serbest bırakarak ağıt yakanlar kadınlardı. On ikinci yüzyılda azizlerin hayatları hakkında yazan Durhamlı Reginald, genç bir adam yaralandıktan ve öldü zannedildikten sonra hem erkeklerin hem de kadınların gözyaşları ve ağlayarak yas tuttuklarını, ancak saçlarını serbest bırakarak yalnızca kadınların yas tuttuklarını anlatır. Dokuzuncu yüzyıl yazarı Ravennalı Agnellus ise başpiskopos olduğu şehirdeki cenaze törenlerinde ortaya çıkan kadın kalabalığını tarif eder. Kadınların cenazelerdeki abartılı davranışları o kadar artmıştır ki on üçüncü yüzyılda İtalyan yerel idareleri, cenazelerde kalabalığı azaltmak ve sosyal düzeni yeniden tesis etmek amacıyla cenaze törenlerine karşı kısıtlayıcı yasalar çıkarmıştır.

Aristokratların saç uzatmasına karşı dini muhalefetin sebebi, keşişlerin saçını tıraş etmesiydi. Bede'ye göre, tepe tıraşı din adamını sivillerden ayırıyordu. Bu, rahiplik mesleğine girmiş olanlar için kıyafetten ziyade ayırt edici bir rozetti. Bede'nin *Ecclesiastical History of the English People* adlı çalışmasında kendi manastırını Wearmouth-Jarrow'un baş papazı Ceolfred tarafından yazıldığı düşünülen bir mektup korunmuştur. Pikt kralı Nechtan'a yazılan bu mektupta Paskalyanın hesaplanmasıyla ilgili olarak Roma Kilisesi'nin öğretisi üzerine yorum yapılmasının yanı sıra tepe tıraşıyla ilgili dikkate değer birtakım görüşler bildirilmiştir. Mektupta, din görevlileri tarafından benimsenen tıraş stilinde farklılıklar olduğunu kabul etmekle birlikte, başın önünde bir perçem bırakıldığı ve Simon Magus'la ilişkilendirilen tıraş biçimi yerine (İrlanda Kilisesi'nde bu stili kullananlar hâlâ vardır) Mesih'in dikenli tacının taklidi olarak taç şeklindeki Petrine tarzı tıraşın yapılması tavsiye edilmekteydi. Tıraş sembolizmiyle ilgili ilk tartışmalarda taca hiçbir gönderme yapılmaz ancak Sevilalı Isidore, İbrani rahiplerin taçlarını hatırlatarak tacın rahip otoritesinin sembolü olduğunu belirtir.

Isidore, onu Tanrı ile yapılmış bir anlaşma olarak gören bir feragat ritüeli ile ilişkilendirerek tıraşın sembolik anlamını saptadı. Isidore'a göre rahiplerin tıraşı vücutlarında görülüyordu ama ruhlarına da etkisi vardı:

Bu işaretle dindeki ahlaksızlıkların önü kesilir ve bedenün günahlarını saç gibi sıyrırız. Bu yenilenme uygun bir şekilde zihinde gerçekleşir ancak zihnün bulunduğu düşünülen kafada gösterilir.

Tepe tıraşı töreni, toplumdun bir kopuş ritüeliydi. Bu, sadece utancı ve alçakgönüllülüğü işaret ettiği için değil, aynı zamanda çoğu din adamının doğuştan hakkı olan özgür statünün reddi olduğu ve bu reddi sıradan olmayan toplumun normlarının yadsınması olan bir yaşam tarzı takip edeceği için, vazgeçişin bir sembolüydü. Tepe tıraşı, din adamını bir yabancı yapıyordu. Ancak, görevden alınan Merovenj hükümdarların zorla tıraşlanmasının aksine, din adamı bu utanç nişanesini gönüllü olarak kabul ediyordu. Ancak, uzun saçlı kralların baskısı gibi, tepe tıraşı yoluyla kısa saçın benimsenmesi, siyasi rezonans uyguluyordu.

Bede, İrlandalıların Paskalyayı farklı bir şekilde değerlendirdikleri gerçeğinin yanı sıra, onları Roma Kilisesi'nden ayırdığı gerekçesiyle Simon Magus'la ilişkilendirilen İrlanda usulü tepe tıraşından rahatsız olmuştu. 664'te Northumbrian Kilisesi'nin Whitby Konsil'inde Paskalyanın hesaplanması ve tepe tıraşıyla ilgili Roma uygulamasına uyulacağı yönünde karar vermesi, bu yüzden halkın Roma dünyasına bağlılığının bir işaretiydi. İspanyol Kilisesi, 633'te "bütün din adamlarının saçın ön kısmının tamamını tıraş etmesi ve arka tarafta sadece dairesel bir taç şekli bırakması gerektiği" hükmünün verildiği dördüncü Toledo konseyinde taç şeklinde tepe tıraşının değerini kabul etmişti. Bununla birlikte bu fikir, daha önceleri Tourslu Gregory'nin amcası Nicetius'un piskopos olmak için dünyaya geldiğini gösterircesine saçlarının başın üzerinde bir daire şekli oluşturacak şekilde doğduğu varsayıldığından itibaren açıkça yayılmıştı.

Kilise kanunları, kısa saç ruhan statüsünün temel bir işareti olarak belirleyebilse de on birinci ve on ikinci yüzyılların daha sıkı ahlaki dünyasında bile saç uygulamasına ilişkin belirsizlikler devam etti. Papa VII. Gregory'nin, sakalların tıraş edilmesinin toplumdaki ruhan düzeninin ayırt edici bir işareti olduğu yönündeki emrinde açıkça görüldüğü üzere, on birinci yüzyılda reformcular bu ve diğer konularda kilise kanunlarını yürürlüğe koymaya çalışsalar da din adamlarının tıraş geleneği, Batı Kilisesi'ndeki bazı yazarların ima ettiğinden daha az evrenseldi. Ancak birçok din adamı, oruç dönemlerinde sakal bırakıyorlardı ve seyahat ederken tıraş olmuyorlardı. Kilise kuralları böylelikle büyük ölçüde hiçe sayıldı.

Dini topluluklarda tıraşla ilgili tek bir standart yoktu. 1090 ile 1120 yılları arasında, Canterbury'deki St. Augustine manastırındaki keşişler sakalsız olarak tasvir edilirken, on ikinci yüzyılın ikinci yarısında Mont-St-Michel'dekiler sakallı olarak gösterilir. Münzeviler, keşişler ve çileciler genellikle tıraş olmuyorlardı ve tıraşsız kutsallıklarıyla ilgili ünleri yedinci yüzyılda Toledolu Piskopos Eugenius'un "Sakal bir insanı aziz yapıyorsa hiçbir şey bir keşiden daha aziz değildir," ifadesiyle alaya alınmıştır. Dahası Malmesburyli William gibi yazarların uzun saç kınamasına rağmen birçok hükümdar etkin bir şekilde sakal bırakmaya başladı. Tarihçi Percy Ernst Schramm, binyılın başında iktidarın ikonografik temsillerinde tam sakalın nasıl görüldüğüne dikkat çekmiştir. Almanya hükümdarları I. Otto ve II. Otto'nun saltanatlarının sonlarına doğru sakalları vardı. Bununla birlikte bu ikonografik kaynaklar, keşiş olmak için sakallarını kesen sivillere atıfta bulunan yazılı kaynaklarla çelişmektedir. Bunlardan biri, bir keşiş gibi yaşamak için sakalını tıraş eden dokuzuncu yüzyıl Carolingian kontu Aurillaclı Gerald'dı. Bununla birlikte Gerald ruhan sınıfından olmadığı için aristokrat geleneklerinin dünyası ile din adamlarının gözlerden uzak dünyası arasında sıkışıp kalmıştı:

Sakalını sanki bir belaymış gibi kestirdi ve saçları başının arkasından aşağıya doğru süzülmesi için tacı üstüne sakladı, üstünü de bir başlıkla kapattı.

14 Ekim 680'de İspanya'nın Vizigot Kralı Wamba, Toledo'daki sarayında baygınlık geçirdi. Kralın ölmek üzere olduğundan korkan saray görevlileri, Toledo Başpiskoposu Julian'ı çağırdılar. Julian, Wamba'nın saçını kesti ve onu bir keşiş gibi giydirdi. Komadan çıkan kral, bir keşiş olduğunu ve kraliyet görevine devam edemeyeceğini fark etti çünkü 451 tarihli Kadıköy Konseyinde kabul gören Kilise kanunu "din adamı olan veya bir manastıra girenlerin orduya girmemeleri ve din dışı görevler üstlenmemeleri" hükmünü veriyordu. Bu nedenle Wamba, ruhan statüsünü kabul ettiğini onaylayan belgeler imzaladı ve soylularından biri olan Erwig'i halefi olarak seçti. Karolenj hanedanından önce Batı Avrupa'daki barbar krallıklarının tümünde krallara zorla tepe tıraşı yapılmaktaydı ancak tepe tıraşı ve ruhan sakalları meseleleri gibi bu da belirsizlikle karakterize ediliyordu. Dünyevi hükümdarların saçları kesilebilse de tekrar uzayabilirdi. Merovenj hükümdarı I. Childeric, asi oğlu Meroveç'in hakkından ona tepe tıraşı yaptırtıp onu bir manastıra kapatarak geldi ama Meroveç, kısa sürede oradan kurtulup Tours'a kaçtı.

Kral III. Theuderic'e de tepe tıraşı yapıldı ama saçları tekrardan uzayınca gücünü geri kazandı. Saray Kethüdası Ebroin'in gücü elinden alındı, saç kesildi ve Burgundy'de Luxeuil'de bir manastıra atıldı. Bir ordu toplayıp ve Fransa'nın kontrolü yeniden ele geçirmeden önce saçlarının uzamasını bekledi. Benzer şekilde, Anglosakson İngilteresi'nde Northumbria Kralı Ceolwulf, tıraş edilip Lindisfarne'deki manastıra atıldı ama kral olarak geri dönmesine engel olunamadı. Bununla birlikte 737'de kendi isteğiyle tekrar tıraş edildi, krallıktan feragat etti ve manastıra girdi. Tepe tıraşını kabul etmeye karar verdikten sonra, saçını kısa tutmak zorunda kalacaktı. Wamba gibi artık bir keşiş olduğu ve artık bir kral olmadığı için saçını uzatmasına gerek yoktu. Ortaçağın başlarında saç uygulamasıyla ilgili dil, saç uygulaması gibi yoruma son derece açıktı. Açık olan şey, saçın ve görünüşünün hem dünyevi hem de dini toplumda önemli olduğudur. Erkekler kılıçla yaşamış olabilirler ama mecazi olarak makasla ölebiliyorlardı. III. Childeric, Karolenjler makası getirdiklerinde günlerinin sayılı olduğunu biliyordu. Korkus, yalnızca tek bir talihsiz günde gerçek bir paniğe dönüştü.

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan sosyalbilimler.org, sosyal bilimler meselelerine yoğunlaşan, gönüllülük odaklı, açık erişim, akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını, ekibimizde gönüllü olarak görev almak için sosyalbilimler.org/basvuru sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube'da [@sosbilorg](https://www.facebook.com/sosbilorg) kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*'i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten abonesi olarak, her pazar günü, o hafta içinde sosyalbilimler.org'da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

sosyalbilimler.org'da yayımlanan metin, video ve podcastlerin paylaşıldığı Telegram grubuna t.me/sosbilorg adresinden katılabilirsiniz.